

STRUCTURI ECONOMICE-INTERSTATALE EXPRESIE A ADÂNCIRII RELAȚIILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE ȘI A CONVERGENȚEI ACESTORA

DINU ȘTEFAN

Evoluțiile din ultimele decenii ale relațiilor economice interstatale și ale economiei mondiale în ansamblul ei, ne conving tot mai mult că omenirea se află în fața unor decizii cruciale. Vor opta națiunile pentru calea integrării treptate într-o economie modernă cu cele mai înalte performanțe, în afara îngrădirilor și constrângerilor politicii vamale, sau vor recidiva pe vechile poziții ale izolării economice, la adăpostul granițelor naționale?

Firește că o existență simultană a două tipuri de economii bazate pe principii și relații diametral opuse este exclusă. Și totuși istoria și în acest domeniu își croiește neabătut drumul său.

Îmi revin în memorie două cugetări anonime, uimitor de simple dar cu adânci semnificații: prima ne asigură că "Toate câte se petrec în lume sunt bune la momentul și la vremea lor", a doua vine să întrească înțelesul celei dintâi spunându-ne că "Nimic în lume nu este dat odată pentru totdeauna, toate au o existență trecătoare, un început și un sfârșit".

Astfel trebuie apreciate și cele două tipuri de economii sus-menționate, ele având fiecare locul și rolul lor în istoria omenirii. Și dacă vom înțelege succesiunea acestora în timp, atunci nu vom avea nici o îndoială să afirmăm că, aparțin deja trecutului, astăzi un nou tip de economie, își deschide drum în istorie – o economie integrată – multistatală iar într-o perspectivă mai îndepărtată, chiar globală¹.

Integrarea economică interstatală constituie evident o problemă actuală doar pentru statele dezvoltate; ea nu poate fi încă aplicată statelor slab dez-

1. Ioan Bari, Sterian Dumitrescu, *Șansele unei lumi*", Editura Pol., București, 1988, p. 42-43.

voltate, decât în măsura în care se crează condițiile necesare, iar între nivelurile de dezvoltare a economiilor acestora se vor realiza apropieri semnificative.

În opinia teoreticienilor economiști, sociologi și istorici, integrarea economică, indiferent de dimensiunile la care are loc, reprezintă un proces obiectiv, de lungă durată și de o complexitate deosebită.

Recunoscând caracterul obiectiv al integrării și globalizării relațiilor economice, apare necesitatea reanalizării a o serie de concepte ca de exemplu: Doctrina Convergenței sistemelor economice, conceptul de independență și suveranitate economică, rolul companiilor transnaționale; perspectiva statelor subdezvoltate în contextul integrării economice etc.².

În cele ce urmează încerc, în limita spațiului rezervat, să aduc în prim-plan atenției cititorului unele din structurile economice interstatale care au însoțit societatea de-a lungul ultimelor șase decenii și care ne dezvăluie că acestea n-au fost deloc întâmplătoare. Ele reprezintă componente primare, trepte intermediare sau poate chiar repetiții parțiale ale unei ample opere a globalizării economice.

Cel de al doilea război mondial a provocat după cum se știe, uriașe pierderi umane și materiale, iar economia majorității statelor beligerante, îndeosebi a celor din zonele de operații militare a fost adusă, fără exagerare, la inimaginabilă stare de dezastru.

Refacerea economiilor naționale, reșezarea relațiilor economice interstatale pe baza noii ordini economice și politice instaurate după război, precum și apariția primelor structuri economice interstatale, aveau să aibă loc în condiții deosebit de complexe.

Mai întâi nu se putea ignora existența paralelă pentru o lungă perioadă de timp a două modele de economie – capitalistă și socialistă a căror coexistență era puternic influențată atât de deosebirile ideologice cât și de tensiunile proprii perioadei războiului rece.

O altă crudă realitate a lumii postbelice a fost subdezvoltarea, cunoscută sub forma unor mari decalaje dintre statele sărace și cele dezvoltate. Africa, Asia și America Latină au fost și rămân încă cele trei mari continente pe care, vrem sau nu, le asociem întotdeauna cu subdezvoltarea³.

2. *Dicționar de economie politică*, Editura Politică, 1974, pag. 180-181, 364, 379-380, prezintă aceste concepte exclusiv de pe pozițiile propagandei comuniste, denaturându-le conținutul.

3. *Decalaje economice ale lumii contemporane*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1980, p. 32-44.

În sfârșit, după război se înregistrează o proliferare nelimitată a societăților transnaționale, determinând numeroase tensiuni și conflicte cu mișcările naționale pentru formarea noilor state independente și suverane.

Evident că aceste realități și-au pus adânc amprenta asupra relațiilor economice postbelice dar ele n-au putut să stăvilească procesul obiectiv de convergență a inițiativelor, a înțelegerilor, a relațiilor economice de ansamblu către o economie integrată la nivel regional sau continental.

La o cercetare mai atentă, germenii unei asemenea economii îi descoperim în fiecare structură economică interstatală, cu deosebire la cele create pe baza unor interese reciproc avantajoase. Și trebuie spus că indiferent de suportul ideologic-capitalist, socialist sau neutru, aceste structuri au avut în general un rol pozitiv. Ele în cele mai multe cazuri au impulsionat dezvoltarea forțelor de producție, au favorizat implementarea noilor cuceriri ale revoluției tehnico-științifice în economie, într-un cuvânt au contribuit unele mai mult, altele mai puțin, la netezirea drumului spre o economie globală modernă, ce se profilează la orizonturi⁴.

Mai jos prezint situația celor mai importante structuri economice interstatale apărute după cel de al doilea război mondial:

Pentru început voi menționa înființarea în august 1952 a "*Uniunii europene a cărbunelui și oțelului*", precursorul Pieții Comune de mai târziu. Uniunea a cuprins industriile carbonifere și metalurgice din Germania, Franța, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg ulterior aceste țări devenind membre ale Comunității Economice Europene. Planul constituirii organizației cărbunelui și oțelului a fost lansat de R. Schuman, ministru de externe de atunci al Franței, în mai 1950 și a intrat în vigoare în august 1952.

Scopul declarat al "*Uniunii europene a cărbunelui și oțelului*" (C.E.C.O.), de inspirație franceză, l-a constituit formarea pieții comune a cărbunelui și produselor metalurgice și de a asigura o repartizare rațională a producției și o înaltă productivitate a muncii. În temeiul înțelegerii inițiale se interzicea guvernelor țărilor membre să desfășoare o politică independentă în ce privește cele două ramuri industriale – oțelul și cărbunele – prevăzându-se sancțiuni pentru întreprinderile finanțate de stat și care contravin ori încalcă înțelegerile.

Totodată, în acord se prevedea libera circulație în interiorul C.E.C.O. a produselor care făceau obiectul acordului, menținerea unor prețuri relativ mari la produsele feroase exportate în afara Uniunii, reglementarea prețurilor

4. Evident că în paralel s-au menținut sau în alte cazuri s-a creat structuri economice menite să avantajeze unilateral mari puteri sau monopolurile supranaționale, dar acestea n-au rezistat luptei tinerelor state naționale (N.S. Stănescu, *Decalaje economice...*, p. 118-188).

C.E.C.O., interzicerea oricărei discriminări în domeniul prețurilor între membri, stimularea concentrării producției.

Pe baza Tratatului de fuziune de la Paris din 1967, C.E.C.O. a fost subordonată ca o componentă distinctă a Comunității Economice Europene și a încetat să mai aibă organe proprii de conducere. La înființare, Uniunea concentra cca. 1/2 din întreaga producție de cărbuni și 2/3 din producția de oțel a țărilor Europei Occidentale. Rolul principal în cadrul C.E.C.O. l-a deținut tot timpul Germania, a cărei producție de oțel era mai mare decât în oricare din celelalte țări participante la această uniune și extrăgea mai mult cărbune decât toate aceste țări împreună.

Cea mai însemnată și puternică organizație regională din toate impurile, care joacă un rol tot mai mare în viața economică și politică în Europa și în lume este *Comunitatea Economică Europeană* (Piața Comună). Unii șefi de state ai țărilor membre considera C.E.E. nu numai ca o organizație economică, ci și ca un factor de stabilitate în Europa și în lume. Intervenția acestor state în evenimentele din Golf și din Iugoslavia vine să confirme preocuparea C.E.E. pentru problemele politice.

C.E.E.⁵ a luat ființă după cum se știe prin Tratatul de la Roma din 25 martie 1957, semnat la început între șase țări: Franța, R.F.G., Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg. Acordul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958. Anglia, Danemarca și Irlanda au aderat la 1 ianuarie 1973. De remarcat ca, C.E.E. este constituită din comunități distincte dar strâns legate între ele, de exemplu: a) *Comunitatea Economică Europeană (C.E.E.)* care a creat și administrează Piața Comună; b) *Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (EURATOM)*, înființată odată cu C.E.E. printr-un tratat separat, pentru realizarea unei piețe comune a materialelor și echipamentelor nucleare între țările membre; c) *Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (C.E.C.O.)*, constituită cum am menționat mai sus. Inițial, fiecare comunitate avea organisme similare. Prin Tratatul de la Paris din 1967, C.E.E. include cele trei comunități.

Principalul scop statuat în unirea piețelor naționale într-un sistem comercial, agricol și industrial în vederea realizării unei piețe comune și apropierii politicilor economice în promovarea intereselor țărilor membre, cuprinzând activitatea de producție și desfacere.

În vederea realizării scopului propus, C.E.E. urmare a eliminării taxelor vamale și a restricțiilor cantitative în comerțul exterior dintre țările membre,

5. *Dicționar de economie politică*, Editura Politică, București, 1974, p. 144-146.

introducerea unui tarif vamal comun și a unei politici vamale comune, față de alte țări, precum și alte măsuri reglementatoare⁶.

Potrivit principiilor de organizare și funcționare a C.E.E., calitatea de membru al acestei organizații este atribuită numai țărilor europene, cărora li se pot asocia și alte state. Folosind această prevedere, un număr de state în curs de dezvoltare s-au asociat. Inițial, s-au asociat 18 state africane, apoi și altele. Din Europa au fost asociate la început Grecia, Turcia, Malta. De asemenea, în deceniul opt, C.E.E. a încheiat acorduri comerciale preferențiale cu Spania (atunci nu era membră a C.E.E.) cu Israel, Cipru, Egipt, Liban, Iugoslavia. În același timp, după aderarea Angliei la C.E.E., țările Commonwealthului pot deveni și ele asociate. Prin acest sistem de tratate și acorduri, în 1988, existau 66 de țări în curs de dezvoltare din Africa, Zona Caraibilor și Pacific asociate la C.E.E., formând cel mai mare bloc din lume, căruia spre sfârșitul deceniului al nouălea, îi revenea 45% din comerțul mondial, 30% din produsul național brut al țărilor occidentale dezvoltate și 40% din rezerv-ile lumii occidentale. Numai cele 12 țări membre ale C.E.E. dețineau o pondere de 20% din comerțul mondial. Trebuie reținut și ponderea comerțului exterior al unor țări ca C.E.E., astfel: în Anglia 46,2%, SUA 21,2%, Franța 49,6% fosta R.F.G. 47,4%, Italia 46%, Japonia 11,4%, fosta U.R.S.S. 17,7%, iar cu fostul C.A.E.R. 46,8%. În domeniul comerțului rezultă probabil cel mai pregnant tendința de creștere a economiei prin dezvoltarea mult mai rapidă a schimburilor comerciale reciproce, decât a celor cu țările terțe.

C.E.E. s-a afirmat și se afirmă ca un organism puternic, cu vădite preocupări de a-și asigura supremația economică și politică pe plan european și nu numai. La întâlnirea șefilor de stat și de guverne din cele 12 țări, în vara anului 1991, de exemplu s-au ivit păreri divergente pe tema sporirii integrării prin realizarea unei monede unice, federalizarea etc., probleme asupra cărora o

6. S-a prevăzut înlăturarea din calea liberei mișcări a produselor și capitalurilor între țările membre și asigurarea liberei concurențe în cadrul C.E.E.; elaborarea unei politici comune în domeniul agricol și al transporturilor; coordonarea politicilor economice ale statelor membre, crearea unui fond social european în vederea largirii posibilităților de utilizare a forței de muncă; înființarea unei bănci europene de investiții; asocierea unor terțe țări doritoare etc. Un exemplu de intervenție în problemele monetare ale comunității este următorul: miniștrii finanțelor ai statelor membre ai C.E.E., în ianuarie 1988 au decis reevaluarea unor monede. Astfel, marca vest-germană și guldenul olandez sunt reevaluate cu 3% fiecare, iar francul francez și francul luxemburghez cu 2% (*Anuar enciclopedic*, E.S.E., 1988, p. 7), C.E.E. și-a creat o serie de organe cum sunt: Consiliul ministerial, Comisia executivă, Curtea de Justiție, Parlamentul european, fiecare cu atribuții bine definite, toate reprezentând instrumente ale integrării economice și politice. În afară de acestea, în C.E.E., mai funcționează și alte instituții comunitare specializate pe anumite domenii, cu rol consultativ (*Dicționar de economie politică*, Editura Politică, 1974, p. 145).

perioadă de timp nu s-a ajuns la un acord, întrucât ele vizează direct sensibilitățile legate de independența și suveranitatea fiecărei țări. Cea mai aprigă rezistență a opus-o Anglia. Totuși, C.E.E. acționând cu perseverență pentru promovarea intereselor sale comercial-economice, contribuie la extinderea relațiilor pe calea convergenței acestora, manifestă o anumită bunăvoință față de cererile unor țări din centrul și estul Europei pentru a fi primite în această comunitate.

Pornind de la faptul că Piața Comună reprezintă o realitate, de la necesitatea dezvoltării relațiilor economice externe, România a întreținut înainte de 1989 relații cu toate țările C.E.E., iar acum se pregătește stăruitor pentru a fi primită în 2007, ca membru cu drepturi depline.

Asociația Europeană a Liberului Schimb, o altă organizație economică, a luat ființă în noiembrie 1959, din inițiativa Angliei; la acea vreme, această uniune constituind o replică la C.E.E., pe baza tratatului semnat la Stocholm în mai 1960 de către statele membre: Anglia, Austria, Elveția, Norvegia, Portugalia și Suedia. Ulterior, în 1961, au aderat Finlanda, ca stat asociat, apoi Irlanda în 1970. Asociația și-a fixat ca obiectiv principal apărarea intereselor economice ale țărilor membre în raport cu Piața Comună, să promoveze comerțul mondial. Începând cu 1967, mai întâi Anglia, după aceea și Suedia, Norvegia, Danemarca, Austria, văzând că nu rezistă concurenței Pieții Comune, au prezentat oficial cereri individuale pentru aderarea la Piața Comună. După refuzuri repetate, din partea Pieții Comune, în 1972, Anglia, Danemarca și Irlanda au fost acceptate în C.E.E., părăsind A.E.L.S. Ca urmare, influența asociației a scăzut foarte mult, deși formal a continuat să existe.

O altă organizație cu profil economic și cu participare internațională este *Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.)*, care reprezintă un tratat multilateral interguvernamental, cu privire la tarife vamale și alte probleme de comerț internațional, încheiat la Geneva în 1947. Inițial au participat 23 de state însă, după câteva decenii a devenit cel mai larg cadru instituțional juridic pentru stimularea comerțului mondial, iar numărul membrilor a depășit demult 100. Într-o formă sau alta, România a participat la activitatea G.A.T.T. din 1957, însă a devenit membru cu drepturi depline în anul 1971. La întrunirile sale, G.A.T.T. dezbate, de regulă, probleme referitoare la dezvoltarea și liberalizarea schimburilor economice internaționale.

În anul 1961 s-a înființat gruparea de state numită *Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică*, cu scopul declarat de a ridica nivelul economic al statelor membre și dezvoltarea comerțului mondial, prin acordarea politicii economice și comerciale a țărilor membre, cele 18 state europene: Anglia, Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Irlanda,

Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia, Turcia, iar mai apoi, din 1964 și S.U.A., Canada și Japonia. Cu statut special sunt Australia, Finlanda, Iugoslavia. Asociații regionale cu caracter economic, care-și propun promovarea relațiilor dintre statele membre, dintre ele și comunitatea mondială, contribuind la dezvoltarea comerțului au luat ființă în America Latină, Asia și Africa.

Cu un scop mai limitat dar bine fixat s-a constituit, în 1960, *Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol (O.P.E.C.)*. Este un organism internațional menit să coordoneze politica petrolieră a membrilor săi și apărarea intereselor acestora să asigure raporturi economice echitabile între țările posesoare de zăcăminte petroliere și marile societăți petroliere. Altfel spus, principala menire a O.P.E.C. constă în stabilirea dinamicii prețurilor la petrol. Crearea acestei organizații a fost impusă de creșterea numărului țărilor producătoare de petrol, a cantității extrase, precum și de sporirea considerabilă a consumului de petrol pe plan internațional, deci a fost determinată de creșterea importanței petrolului în economia mondială. Câteva cifre privind consumul vor fi edificatoare: în 1914, consumul era de 6.000.000 de tone, peste 50 de ani, în 1960, ajunsese la 300.000.000 tone, ca în 1975 să depășească 500.000.000 tone.

Un rol deosebit de important în viața economică financiară mondială l-au avut și l-au *Fondul Monetar Internațional (F.M.I.)* și *Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.)*⁷, care se îngemănează perfect în funcționarea lor. Totuși vom sublinia pe rând din activitatea acestora. Fondul Monetar Internațional a luat ființă în 1945, în urma hotărârii Conferinței de la Bretton Woods (SUA) din 1944. F.M.I. este o instituție interguvernamentală autonomă specializată, din sistemul O.N.U., urmărește promovarea cooperării monetare internaționale, facilitarea dezvoltării comerțului internațional, prin încurajarea stabilității dezvoltării comerțului internațional, prin încurajarea stabilității valorice a monedelor și înlăturarea restricțiilor valutare ce împiedică dezvoltarea comerțului internațional⁸.

România a devenit membru al F.M.I. în decembrie 1972. Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.) a luat ființă tot în baza Conferinței de la Bretton Woods din 1944, la care au participat 44 de

7. La cea de-a 42-a Adunare a F.M.I.-B.I.R.D., din toamna anului 1988, de la Washington au participat peste 7000 delegați din cele 150 membre, între care și România (*Anuar economic internațional*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988, p. 15).

8. Un aspect tehnic al acestei organizații constă în aceea că, potrivit statutului său, cotele de participare ale fiecărui stat membru sunt fixate de consiliul guvernamental, 25% vărsându-se în aur și 75% în monedă națională, mărimea cotei revizuindu-se la fiecare 5 ani (*Dicționar de economie politică*, Editura Politică, 1974, p. 326).

state, ca instituție specializată în cadrul F.M.I. Potrivit statutului, principalul rol al acestei bănci este acela de a acorda ajutor financiar țărilor membre pentru reconstrucție și dezvoltare economică, sporirea forței productive și valorificarea resurselor naturale din țările în curs de dezvoltare, favorizarea unei creșteri echilibrate de lungă durată a comerțului internațional și susținerea echilibrului balanțelor de plăți din încurajarea investițiilor internaționale de capital în țările membre: acordă împrumuturi, garantează împrumuturi acordate de alte bănci etc. România a aderat la B.I.R.D. în decembrie 1972, odată cu intrarea în F.M.I., beneficiind de sistemul de asistență economică și tehnică acordat de O.N.U., sporindu-și participarea la dezvoltarea relațiilor economice mondiale.

Pornindu-se de la teza falsă, emisă și impusă de U.R.S.S. cu privire la cele două sisteme social-economice diametral opuse – capitalistă și socialistă – în 1949 s-a creat *Consiliul de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.)*, organizație menită să dea expresie existenței unei piețe mondiale socialiste. În anul 1991, Consiliul de Ajutor Economic Reciproc a fost desființat. Tot subordonată ideii existenței unei piețe mondiale socialiste, în 1963, s-a creat un instrument financiar al C.A.E.R., *Banca Internațională de Colaborare Economică*, care, și aceasta, și-a încheiat misiunea, în anul 1991.

În perioada postbelică au luat ființă și alte organisme și organizații internaționale cu scopuri mai restrânse, multe sub egida O.N.U., în domeniul transporturilor – feroviar, maritim, aerian poștă și telecomunicații, al folosirii pășnice a energiei atomice și altele, menționate în anexa la material.

În afară de organizațiile la care ne-am referit pe scurt există și altele, permanente sau cu activitate periodică. *Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (C.N.C.T.A.D.)* organ al Adunării Generale a O.N.U., creat în 1968, a cărei funcție principală este favorizarea expansiunii comerțului internațional, prin accelerarea dezvoltării economice, între toate țările lumii. Din rândurile O.N.C.T.A.D. s-a format *Grupul celor 77 de țări* în curs de dezvoltare în 1967, grup care s-a lărgit prin sporirea numărului de membri (în 1986 existau 160). În raportul U.N.C. T.A.D. pe anul 1986, de exemplu, se arată că ritmul de creștere economică a fost de 2,6% iar volumul comerțului exterior de 4%, în condițiile dificile de asigurare a creditelor. Grupul celor șapte țări industrializate – S.U.A., Anglia, Germania, Franța, Canada, Japonia, Italia care așa cum a rezultat din întrunirea de la Londra din iulie 1991, are rol important, la care dorește să adere și fostul U.R.S.S.

După enunțarea scopurilor și componenței unor organe și organizații zonale sau internaționale se impun câteva concluzii: a) sub diferite forme, toate participă și contribuie la întreținerea și extinderea relațiilor economice internaționale implicit și la convergența acestor relații, cu condiția ca accesul statelor

la aceste Uniuni, asociații etc., să nu fie îngăduit, să nu se folosească practici discriminatorii în raporturile cu alte state; **b)** rezultă dar că într-o structură economică multistatală puterea de decizie o au țările cu cel mai mare potențial economic; **c)** impactul factorului politic – regimurilor politice (democratice sau dictatoriale) este esențial în viața acestor structuri; **d)** experiența istorică demonstrează că cea mai eficientă și durabilă formă de cooperare economică, comercială, financiară, tehnico-științifică este cea între popoare libere, între țări independente, pe baza egalității și interesului reciproc printr-o dreaptă și reală confruntare în focul viu al competitivității.

Evident că problemele strategiei dezvoltării și ale folosirii relațiilor economice internaționale ca factor care trebuie să potențeze acest proces pentru toate țările, cu deosebire pentru cele în curs de dezvoltare sunt încă departe de a fi rezolvate. La acest început de secol și de mileniu, foarte agitat, țările și popoarele își caută noi căi spre dezvoltare spre democrație și libertate dar perspectiva rămâne încă incertă.

Ceea ce se poate spune azi cu certitudine este că toate structurile economice, indiferent de nivelul de dezvoltare atins, mai devreme sau mai târziu vor fi atrase în procesele integrării economice mondiale.

STRUCTURI ECONOMICE INTERSTATALE*

1944-2000

DENUMIRE	Data înființ. desființării	STATE COMPONENTE	DOMENII DE ACTIVITATE	OBSERVAȚII
1	2	3	4	5
GAAT Acord general pentru tarife și comerț	oct. 1947 Geneva	Peste 100 de state	- comerț - taxe vamale - clauza n.c.f.	România membră din 1971
AELS Asociația europeană a liberului schimb	mai 1960 Stockholm	Anglia, Austria, Danemarca, Elveția, Norvegia, Portugalia, Spania, Finlanda și Irlanda	- Liberalizarea comerțului interstat, protejarea pieții proprii față de concurența C.E.E.	Cu timpul cedează presiunilor CCE; 5 state în frunte cu M. Britanie în 1967 aderă la CEE
ALACL Asociația Latino- Americană a comerțului liber	1966 Montevideo	Argentina, Brazilia, Chile, Mexic, Paraguay, Peru și Uruguay	- dezvoltarea industriilor prin folosința resurselor proprii în comun - reducerea tarifelor vamale - crearea de economii complementare	Marea inegalitate dintre țări fac să apară două atitudini una protecționistă alta concurențială
CAER Consiliul de ajutor economic reciproc în organica: - INTERCHIM OCCF - INTERMETAL-OPPT - INTERSPTNIK	ianuarie 1949	Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, România, Ungaria, U.S.; ulterior Albania, R.D.Germană, Mongolia, Cuba, Iugoslavia Finlanda	- dezvolt. planică a economiilor naționale pe toate planurile - Piață economică comună	După 1990 și-a încetat existența Modul de pr. socialist a eșuat.

* Extras din *Dicționarul de econ. politică*, Editura Politică, București, 1974.
Dicționar diplomatic, Editura politică, București, 1979.

CECO Comunitatea Europeană a Cărbunelui și oțelului	aprilie 1951 Paris	Germania, Franța, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg	Formarea pieței comune a cărbunelui și metalurgiei Repartizarea rațională a producției și o înaltă program. Convenirea prețurilor	Ulterior au devenit m. în CEE din 1967 încetându-și activitatea.
C.E.E. Comunitatea Ec. Europeană Conducere: - Consiliul ministerial - Comisia Execut. - Curtea de Justiție - Parlam. European	ianuarie 1958 Roma	Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg din 1972 – M. Britanie, Irlanda, Danemarca și Norvegia - Ulterior: alte 15 state au intrat în UE. - În 2007 urmează România și Bulgaria - Calitatea de membru deplin este atribuită numai țărilor europene - Celorlalte state i se atribuie statut de țări asociate - În acest fel CEE este legată de peste 60 state din Europa, Africa, Asia și America Latină	- Piața comună industrială și agricolă - Eliminarea taxelor vamale - Libera mișcare a pers. și capitalul - Libera concurență - Polit. comune în agricultură și transp. - Bancă Europeană de investiții	- Este cea mai complexă și puternică structură econo. interstatală care este pe care să integreze economia la nivel continental, păstrând specificul național al țărilor membre.
COMMONWEALTH (Comunitatea politico- economică inițiată de Anglia)	1917 din 1947	Țările foste dominatoare ale M. Britanii ca Australia, Canada, N. Zeelandă, Africa de Sud și Teva Nova - Se adaugă alte foste colonii cum sunt India, Pakistan, Ceylon, Ghana, Malaezia, Nigeria, Cipru, S. Leone, Tanzania, Jamaica, Uganda, Kenia, Zambia etc. în total 26 țări	- Relațiile econ. constau în oblig. Angliei de a livra produse manufacturate iar partenerii de a livra Angliei materii prime. - Sistem vamal preferențial	- Intrarea Marii Britanii în UE automat se lungește și aria de cooperare economică cu aceste state de peste 1 miliard de oameni.

GATT Acordul general pentru tarife și comerț	oct. 1947 Geneva	<ul style="list-style-type: none"> - Inițial au fost 23 state semnatare - Acum sunt peste 100 state membre 	<ul style="list-style-type: none"> - reducerea taxelor vamale - acordarea reciprocă a clauzei n.c.m. favorizate 	
OCDE Organizația de cooperare și dezv. economică	1961 Paris	<ul style="list-style-type: none"> - 18 state ale ec. occidentale - SUA, Canada, Japonia - statut special Australia, Finlanda și Serbia 	<ul style="list-style-type: none"> - ridicarea nivelului economic - dezvoltarea comerțului 	
OPEC Organizația țărilor exportatoare de petrol	1960 Geneva apoi Viena	- Irak, Kuweit, Arabia Saudită, Iran și Venezuela, alte șapte țări	<ul style="list-style-type: none"> - coordonarea politicii petroliere - apărarea integrității țărilor membre - raporturi echitabile între țările ce dețin sursele și companiile petroliere 	
UNCTAD Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezv.	1968	<ul style="list-style-type: none"> - 144 state din ONU - Din acestea s-a născut Grupul "celor 77" din țările în curs de dezvolt. 	<ul style="list-style-type: none"> - extinderea comerțului - acceler. dezvolt. ec. - coordonarea legislației privind comerțul 	- funcționează în cadrul ONU
BĂNCI INTERSTATALE BIRD Banca internațională de reconstrucție și dezvolt. - în ONU - compen. FMI	1944	44 de țări din ONU în 1944	<ul style="list-style-type: none"> - acordare ajut. financ. - stimularea investițiilor - garanții bancare capit. partic. 	
FMI Fondul monetar internațional - în ONU	1944	125 țări din ONU	<ul style="list-style-type: none"> - acord. de credite și mijl. financ. pt. echilibrări balanțe - asistență tehnică 	

CÂTEVA CONSIDERAȚIUNI

1. Toate structurile menționate, precum și altele neamintite aici, n-au fost altceva decât forme intermediare ale procesului de integrare a economiei la nivel global.
2. Pe măsură ce procesul integrării economice mondiale se amplifică, se observă o scădere a radicalismului politicii statelor ce aspiră să fie admise în familia națiunilor avansate.
3. Indiferent de componența și scopurile declarate aceste organisme se supun legilor concurenței internaționale, fără eficiență și performanță ele dispar (ex. CECO și CAER).
4. Potrivit activității lor constatăm câteva tipuri de structuri economico-interstatale:
 - a. De cooperare între mai multe entități: state, ramuri ec., companii, bănci etc., relat. pe verticală
 - b. De integrare la toate ramurile ec. sau organisme suprastatalul și relații atât pe verticală cât și pe orizontală.
 - c. Companii suprastatale.